

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๓

ฟังเสียงครูเสียงอาจารย์

(ผู้ฟังเทศน์นักเรียน ร.ร.ประจักษ์ฯ ๘๐ คน ประชาชน ๔๐๐ คน)

เมื่อวานนี้วันที่ ๑๓ ได้ทองคำ ๑ กิโล ๒๘ บาท ๖๐ สตางค์ ดอลลาร์ได้ ๖,๑๐๑ ดอลลาร์ ทองคำที่ต้องการมอบเข้าคลังหลวงคราวนี้นั้นสี่พันกิโล มอบเข้าคลังหลวงไว้แล้ว ๑,๐๓๗ กิโลครึ่ง ผากไว้กับคลังหลวง ๑,๐๒๕ กิโล รวมทองคำที่มอบและผากไว้กับคลังหลวงเป็นจำนวน ๒,๐๖๒ กิโลครึ่ง ทองคำได้หลังจากมอบและผากแล้วนั้นเป็น ๕๕ กิโล ๕๐ บาท ๖๑ สตางค์ จำนวนนี้ยังไม่ได้หลอม รวมทองคำทั้งหมดได้ ๒,๑๑๗ กิโล ยังขาดอยู่อีก ๑,๘๘๓ กิโลจะครบจำนวนสี่พันกิโล ได้ไปเรื่อย ๆ มันก็ถึงเอง

เมื่อวานไปไหน (จ.ว.เลย) อย่างนั้นละทุกวันนี้ไปไหนมา ๆ นี่จำไม่ได้นะ เช่น อย่างเมื่อวานไปไหนจำไม่ได้แล้ว หดเข้ามา ๆ (ถ้าผาปุ) เออ ไปถ้าผาปุเมื่อวานนี้ ถ้าผาปุเป็นสำนักที่หลวงปู่คำดี ท่านริเริ่มไปอยู่ที่นั่น เป็นป่าล้วน ๆ เลย จากจังหวัดเลยไปนี่มัน ๑๑-๑๒ กิโลหรือใจ นี่เป็นดงล้วน ๆ นะแต่ก่อน สัตว์เสือ เนื้อเต็มไปหมด ยิ่งที่บริเวณถ้ำด้วยแล้ว โอ้ย เป็นป่าสัตว์ ภูเขาหมอกองพะเนินอยู่ในถ้ำเต็ม มันเป็นดงทั้งหมด

แต่ก่อนไม่มีถนนหนทาง รถไม่ต้องไปถามถึงมันละ จาก จ.ว.เลยไปหาที่นั่น คนไม่เอาจริงเอาจึงไปไม่ถึงนะวัดถ้ำผาปุ นี่ละท่านอาจารย์คำดีท่านไปพักภาวนาอยู่ที่นั่น ตั้งแต่บัดนั้นมาก็เริ่มเป็นวัดขึ้นมาจนกระทั่งทุกวันนี้ ถนนหนทางจนกระทั่งเป็นตลาดไปหมดเลย ถ้าจะดูเรื่องราวตั้งเดิมแต่ก่อน ไม่มีละ ที่ไหน ๆ เหมือนกัน ทุกวันนี้มันเปลี่ยนไปหมดเลย ถนนหนทาง รถรา ผู้คน สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ท่วมสภาพเดิมหมดเลย

เช่นอย่างวัดป่าบ้านตาดนี่ก็เหมือนกัน พวกหมูป่าเต็มในวัดเราสร้างวัดที่แรก เพราะดงนี้จากนี้ถึงภูเขา ดงใหญ่นะ ฟังแต่ว่าจากนี้ถึงภูเขา ที่เรียกว่า อ.หนองแสง ๆ ทุกวันนี้ นั่นละกลางป่าใหญ่ละ พวกสัตว์พวกเนื้อพวกเสือพวกช้าง กระติง วัวแดง หมูป่า เต็มตั้งแต่นี้ไปถึงโน้นเลย พวกสัตว์ไม่อดไม่อยากนะ(ไม่อดไม่อยาก=มีมาก) คือแต่ก่อนคนก็ไม่มากด้วย ตลาดก็ไม่มี การซื้อขายไม่มี สิ่งเหล่านี้จึงไม่เป็นภัยได้ง่าย เขาหากินเฉพาะครัวเรือนของเขา ออกนอกบ้านไปไม่กี่นาที่เขาก็พออยู่พอกินเขาแล้ว เพราะไม่มีการซื้อขาย เวลานี้การซื้อขายพร้อมกับประชาชนคนมากขึ้นทุกวัน ๆ ขยายออก ๆ ได้กินแล้วไม่พอ ได้มาขาย ๆ ที่นี้ได้มาขายมากกว่าหากิน สุดท้ายสัตว์หมด

วัดป่าบ้านตาดของเราเนี่ย เรามาสร้างวัดที่แรก ที่แรกมาพักอยู่ทางตะวันออกบ้านโน้น ผู้เฒ่าเจ้าของนาไปนิมนต์มาให้มาพักทางนี้ เป็นที่ของแกอยู่ทางแถวนี้ นาแกก็ติดอยู่นั้น แกก็นิมนต์มาให้มาพักทางนี้ เนินบริเวณนี้เหมาะสมกว่าทางด้านตะวันออก โอ๊ย มาเนี่ยไม่ได้ตั้งใจจะมาพักมาตั้งวัดตั้งวาอะไรนะ มาเฉย ๆ มาเวลาไหนก็ตามขอให้พักที่นั่นดีกว่าที่นี้ แกว่าอย่างนั้นนะ จะอยู่หรือไม่อยู่ก็ทำตามแต่อัธยาศัย แต่ความมุ่งหมายอยากจะให้ท่านอยู่ที่นี้ แล้วขอถวายที่เป็นวัดเลย เราก็เลยตกลงใจมาดู

เพราะที่นี้เราก็เคยรู้อยู่แล้วแต่ก่อน ก็เราเป็นลูกบ้านนี้จะไม่รู้ได้อย่างไร แต่เราก็มาดูสภาพอีกทีหนึ่ง นั่นละเรื่องราวมันนะ ผู้เฒ่านิมนต์ให้มาว่าจะถวายหมด วาจั้น เราไม่ได้ตั้งใจจะมาอยู่นะ เรามาพักอยู่ทางตะวันออกบ้าน ทางโน้นก็เป็นดงแต่ก่อน เราก็เลยมาดู สุดท้ายก็เลยมาตั้งแคร่ขึ้นแถวนี้ โห พวกสัตว์หมูป่าเป็นฝูง ๆ เต็มวัด พวกหมูป่าละมาก อีแก้งร้องโก๊ก ๆ เก๊ก ๆ อยู่ตามนี้ เสือ เราจนจำได้ว่าแถวนี้มีเสืออยู่ ๓ ตัว คือมันผ่านมาในวัดนี่รอยมัน ขนาดรอยมันต่างกัน ตัวใหญ่ ตัวเล็ก ๆ ผ่านมานี้เห็นรอยมันชัดเจน

จำได้ว่าเป็นเสือผ่านเข้ามาในวัดนี้มี ๓ ตัว เสือโคร่ง เดี่ยวชี้แตกนะพวกนี้พูดว่า เสือโคร่งเท่านั้น ยังไม่ได้กินข้าวอย่าด่วนชี้ ให้ไปกินข้าวเสียก่อนค่อยชี้ทีหลัง พอว่าเสือละป่าดแล้ว มันไปมาอยู่นี้ ส่วนเสือดาวไม่ต้องพูดละ คือมันมาแอบกินหมากินอะไรกับคน คนไปที่ไหนเสือดาวต้องไปแอบอยู่ที่นั่น มันเป็นนิสัย สัตว์เหล่านี้หากินกับคน คือกินหมากับคน มันมีทั่ว ๆ ไป อยู่ในคองในครัว เห็นรอยมันตอนเช้า พอเข้าไปเห็นรอย เสือมันเข้าไปนี้ มันไปตามกุฎิ กุฎิไหน ๆ ซอกแซก เขาจะเข้าไปนะ คือเขาไปหาดูหมา พระเขาไม่ได้สนใจแหละ แต่ว่าคนอยู่ที่ไหนเขาเคยได้กินหมากับคน เขาจะเข้าใจว่ามีหมาอยู่ที่คนอยู่นั้น

เพราะฉะนั้นเรื่องจึงมาโดนเอาอีตาเพ็ง วัดถ้ำกลองเพลเราเนี่ย มันเป็นดงเป็นป่าทั้งหมด ท่านนั่งภาวนาอยู่ ท่านสิงห์ทองกับท่านเพ็งคนบ้านเดียวกัน ท่านสิงห์ทองชอบหยอกเล่น นิสัยอย่างนั้น ที่วันนั้นประมาณสัก ๓ ทุ่ม ท่านเพ็งนั่งภาวนาอยู่ ที่นี้เสือมันไปที่นั่น มันไปเห็นกองไฟอยู่ที่หน้ากุฎิเล็ก ๆ คือกองไฟนั้นกับหมามันชอบกัน เสือมันมาอยู่ที่กองไฟ มันให้สัญญาณหลอกดู ถ้ามีหมา ๆ จะเห่า ถ้าหมาเห่าเป็นอันว่าอาหารว่างเกิดแล้ว ทางนั้นก็นั่งภาวนา ใ้ไปหมอบเรื้อย มันเอาหางมันตีดินต๊ับ ๆ ต๊ับ ๆ ท่านนั่งภาวนาอยู่ กำลังจะออกจากภาวนาว่าจะไปเดินจงกรม ท่านว่าจั้นท่านเพ็ง

เสียงตีดินต๊ับ ๆ ต๊ับ ๆ มันอะไร นึกโมโหท่านสิงห์ทอง หยอกเล่นไม่มีเวล่ำเวลา มันอะไรกัน กลางค้ำกลางคืนก็มาหยอกมาเล่นมันยังงี้ มันเลยเด็กไปแล้ว คิดว่าเป็นท่านสิงห์ทอง แต่ไม่สนใจก็เฉยอยู่ เดี่ยวต๊ับ ๆ ต๊ับ ๆ อีก ทางนั้นก็เฉย ยังนึกว่าเป็น

ท่านสิงห์ทองอยู่ตลอด พอออกจากที่แล้ว มันมายังไง มาหาหยอกกลางค้ำกลางคืน ก็ ปัดกวาดไว้หมด เดินไปไหนก็เห็นรอยใช้ไหมละ ทีนี้ออกจากกุฎิมาเสียงมันดังอยู่ตรงนี้ ก็ไป เห็นรอยเสือออกมา โธ นี่มันรอยเสือไม่ใช่ท่านสิงห์ทอง เสือมาอย่างนั้นละ ออก จากนั้นมันก็ไป ทางนี้เลยกลัวใหญ่

ที่บ้านเดียวกันอีกละ องค์กรหนึ่งไปอยู่ตรงนั้น ตอน ๕ โมงเย็นเดินจงกรมกลับไป กลับมา เสือมันมาหมอบอยู่หัวทางจงกรม คือมันมาหมอบดูหมานะ มันสังเกตเห็นคนไม่เห็นมัน มันหมอบอยู่ หัวจงกรมห่างกันวาเดียวก็ไม่ถึง สุดจงกรมเป็นพุ่มไม้ มัน หมอบอยู่ตรงนี้คอยดูหมา พอเห็นไม่มีหมาแล้ว ท่านน้อยนี่เดินจงกรมอยู่เป็นแถว เดิน กลับไปกลับมา เห็นท่าว่าไม่มีหมาแล้วมันจะกลับออกไป ถ้าตอนคนไปซึ่งหน้ากับมัน อยู่มันไม่กระดุกกระดิกนะ ตามันจะจับตาคนตลอด เสือจะต้องจับตาคน พอตาสับกัน ปึบ มันไม่อยู่นะ ถ้าตายยังไม่สับยังไม่ไป

ทีนี้พอทางนี้หันหลังจะกลับเดินจงกรมทางนี้ พอหันหลังมันก็เคลื่อนที่ออก จะ ออกไปทางโน้น ได้ยินเสียงไม้หักทับ ผิดสังเกตเลยมองไป เห็นตุ่ม ๆ ออกไป อู๊ย สัตว์ อะไรน่ารักเหลือเกิน ท่านน้อยนี่นะ อู๊ย ทำไมน่ารักเหลือเกิน เหมือนแมว แต่กลายเป็น จ้า ๆ ตุ่ม ๆ ออกไป มันอะไร เห็น เลยชอบมัน โดดไปหามัน มันมองเห็นปึบโดดที่ เดียวเข้าป่า วิ่งมาหาหมูเพื่อน อู๊ย แมวใหญ่อยู่ที่นี่ น่ารักมากแมวตัวนี้

มันแมวยังไง ไปบอกท่านสิงห์ทองซี ท่านสิงห์ทองรู้เสือมาก่อน ทางนี้ยังไม่รู้ เรื่องว่าเป็นเสือ ไปก็ไปบอกท่านสิงห์ทอง ตัวตลกอยู่ด้วย มันเป็นอย่างไง ก็ผมเดินจงกรม อยู่ มันอยู่หัวจงกรมนี้ พอผมพลิกกลับมามันก็ตุ่ม ๆ ไปเหมือนแมวใหญ่ อู๊ย แมว ใหญ่มี น่ารัก ผมเดินตามไป พอมันมองเห็นผมมันโดดเข้าป่าปึงเลยไปเลย แมวใหญ่ ยังไงว่าซี ก็เลยพูดให้ฟัง มันเป็นอย่างนั้น นั่นละเสือจะกินหัวยังไม่รู้ที่อยู่หรือ โห้ ยังงั้น หรือ บ้าตัวนั้นขึ้นอีกแล้ว เสือมันเป็นอย่างนี้หรือ ก็เป็นอย่างนั้นแล้ว ถ้าอยากดูก็ไปหา มันซี ให้มันจับคอเอา โอ๊ย จ้างก็ไม่ไป อย่างนั้นละไม่รู้จักเสือ มันอยู่ทั่วไปตามนี้ หมู ใหญ่ก็มา นี่เราพูดถึงเรื่องในวัดนี้ สัตว์เต็มไปหมด มาสร้างวัดที่แรก

พวกสัตว์นี้เชื่อง กับคนกับพระนี่รู้ทันทีนะ เขามาอยู่ในวัด วัดนี้ไม่มีกำแพงแต่ ก่อน มันออกไปข้างนอกเขาม่ามัน สุดท้ายก็หมด หมูป่านี้เป็นฝูง ๆ กลางวันหากิน ยัวเยี้ย ๆ เห็นตัวมันอยู่ มันไม่ได้สนใจกับคนนะ เราเดินจงกรมนี้เขามาเป็นฝูง ๆ เขา เอาจมูกขุดหัวมันอะไรก็แล้วแต่ ขุดกินไป มองเห็นอยู่เขาไม่สนใจกับเรา นั่นเห็นไหม เขาคุนมาก กับพระนี่คุนเร็ว สัตว์ตัวไหนเหมือนกัน เราเคยแล้วเห็นต่อหน้าต่อตา หมู เพื่อนก็บอกเป็นเสียงเดียวกันหมด พระไปอยู่ที่ไหนถ้าเป็นพระกรรมฐานไปอยู่ไหน เขาจะแอบเข้ามา มาเรื่อย ๆ มาอยู่บริเวณวัด คือที่วัดเขารู้ว่าไม่มีคนมาเบียดเบียนมา

ทำลาย มันก็เข้ามาอยู่เรื่อย ๆ เต็มไป พระไปอยู่ที่ไหนเขามาละ ที่นี้พอพระหนีไปเขาก็หนีเลยนะเขาไม่อยู่

ที่นี้หมีใหญ่ก็มา มหาเรา ฟังเสียงโครกคราก ๆ อู๊ย เสียงดังนะ เสียงเป็นเสียงหมี พอมาเห็นกุฎิเรามันก็เลยหลีกไปนี่ ออกมานี้มาเจอกุฎิพระอีก พระองค์หนึ่งตัวสั้น อยู่โน้น อยู่กระต๊อบเหมือนกัน เตือนหงาย ๆ มันออกมาตัวดำ ๆ พระนั่งตัวสั้นมองอยู่ในกุฎิ โอ๊ย ทำไมมันเกือบเท่าควาย มันอะไรน้ำดำ ๆ อันนั้นก็ไมรู้หมีเหมือนกัน แต่กลัวนะ มันมาอะไรที่นี้ มันออกมานี้ พอมันออกมาสุดถึงที่ที่เราปิดกวาด มันก็กลับไปทางโน้น หมีใหญ่ หมีก็มี เสือเยอะ เตี้ยวนี้หมดนะที่วานี้หมด พวกหมูป่าเหล่านี้ สัตว์เหล่านี้บริเวณวัดนี้ออกไปข้างนอกเขามาหมดเลยไม่มีเลย เม่นมีน้อยเมื่อไร เป็นฝูง ๆ อยู่ในวัดเรา หมด

เราพูดถึงเรื่องพวกสัตว์กับพระนี่รู้ทันทีเลยนะ นี่ละพวกสัตว์เหล่านี้เขาเคยเกิดเป็นมนุษย์ เคยบวชเป็นพระเป็นเณรมาแต่ไหนแต่ไร ตั้งแต่พระพุทธเจ้าองค์ไหน ๆ สืบทอดมา จิตวิญญาณนี้มันรู้สึกของมันเอง พระไปอยู่ที่ไหนไม่กลัวนะ ไม่กลัวเลย อย่างที่เราหลงป่าไปที่ว่า นอนกลางคืนตื่นเข้าไปที่วานี้ละ ไปก็เห็นอึ่งเตี้ยตัวหนึ่ง หินอยู่ทางนี้ จะว่ามันวิ่งก็ไม่เชิง จะว่าเดินก็ไม่เชิง มันเดินเร็วปุบปับ ๆ เราเดินไปนั้น โอ๊ย มึงอย่ากลัว มึงอยู่นี้ละว่างั้น มันใกล้ ๆ กับคนนะ ถ้าลงทางนั้นมันตกเหว ไม่กล้า ถ้าออกมาทางนี้ก็คน มันก็เดินกลับไปกลับมา คนก็มาทางนี้ ทางนั้นเหวอยู่ทางนั้นมันไม่กล้าไป มึงอยู่นี้ละ เราเดินผ่านไป เขาก็อยู่ที่นั่นเราก็ดูผ่านไป อย่างนั้นนะเขาไม่อะไรมากนัก ปุบปับ ๆ ไปมาจะไปทางไหนก็ลำบาก มันจนตรอก เราก็บอกอยู่นั้นละ ที่นี้เราก็ดูผ่านไป ไม่ทราบเขาไปไหนละเขาก็เดินผ่านไปเลย นี่อึ่งเตี้ย ตอนเช้าประมาณ ๘ โมง

พูดถึงเรื่องสัตว์ไม่ว่าสัตว์ชนิดไหนมันแปลกอยู่นะ กับพระนี่รู้ได้ชัดเจนเลย ว่าเขาสนิทมากกับพระ ไม่ว่าสัตว์ชนิดไหนกับพระสนิท แม้ที่สุดแต่งูก็ไม่กลัว แปลกอยู่นะ กับพระไม่ค่อยอะไรกับงูนะ งูกับพระเหมือนกัน สนิท ไม่กลัวทุกประเภทของสัตว์ ไม่ทำไม ไม่เหมือนยุง ยุงไม่กลัวด้วย กัดด้วย มีสัตว์ตัวนี้ละไม่กลัวแล้วเอาเป็นอาหารด้วย นอกนั้นก็กลัวทั้งนั้น แต่กลัวอย่างว่าแหละ มาแอบอยู่ข้าง ๆ ในวัดนี้เต็มไปด้วยสัตว์แต่ก่อน โอ๊ย เต็ม เก้งกลางวันก็ร้อง กลางคืนก็ร้อง ร้องอยู่ในวัดเรานี่ เราอยู่ในวัดมันร้อง แก๊กก้าก ๆ อยู่ตามนี้เต็ม เก้งนะ ส่วนหมูป่าก็เต็ม เสือมันก็มาหากินนั่นละ เตี้ยวนี้หมด เราพูดเฉย ๆ หมด

จากนี้ไปถึงภูเขาเป็นดงใหญ่ทั้งหมด ที่ว่าอำเภอนองแสง นั่นละตลาดดงใหญ่เลย สัตว์เต็มอยู่ตรงนั้น ที่เขาตั้งอำเภอนองแสงทุกวันนี้ หมดแล้ว กลายเป็นตลาดคนแต่ก่อนเป็นตลาดสัตว์นะ สัตว์ใหญ่ สัตว์เล็กสัตว์น้อย พวกข้างพวกเสือ กระตัง วัวแดง

หมูป่าเป็นฝูง ๆ เต็มอยู่นั้นละ นั้นละก็ใหญ่เขาอยู่ตรงนั้น แล้วเขาก็ลงมาเที่ยวหากิน นี่เป็นดงใหญ่ของเขา เดียวนี้หมดแล้วไม่มีเหลือเลย

ที่ถ้าผาปูนที่ท่านอาจารย์คำดีอยู่ก็เหมือนกัน ท่านว่าสัตว์เต็มไปหมด บริเวณวัด พวกสัตว์พวกเสือพวกเนื้อทุกประเภทเต็มหมด มันไม่มีทางผู้ทางคน ท่านเดินดั้นด้นเข้าไปไปพักที่นั่น จากนั้นก็มีทางไป เดียวนี้ก็เป็นอย่างนั้นแล้ว ถนนหนทาง ถามว่างูมีไหมเดี๋ยวนี้ ดูว่าไม่ค่อยเห็นมี หมดแล้วนะ คืองูมันออกมานี่คนไปเจอเขาฆ่าเอา ๆ งูเหลือมใหญ่มันอยู่ในถ้ำ กลางคืนออกหากิน บางทีเขามาพันหมาอยู่ที่หน้าวัดก็มี มันออกมาหากิน เดียวนี้ไม่มี หมด มีค้างอยู่ไม่กี่ตัว พวกค้างมี ลิงหมด ค้างยังเหลืออยู่ในบริเวณวัด อยู่ในกุฏิพระตามนั้น เราไปก็เห็นมันอยู่ ก็เลี้ยงมันไว้ตั้งแต่ท่านอาจารย์คำดี มันก็สืบทอดกันมาเรื่อย ส่วนลิงมีมาก เดียวนี้หมด ไม่มีเหลือแล้ว ส่วนค้างมันไม่ออกไปข้างนอก มันอยู่ข้างในก็ยังมีอยู่ ทุกวันนี้ยังมีค้าง

เมื่อวานนี้ไปที่นั่นละไปให้หมอนวดเส้นให้อีก ค่อยดีขึ้นนะแขน หมอนวดดีอยู่ กับท่านสมบรณ์นวดดีด้วยกัน คนนั้นก็รู้เส้นดี เราปล่อยให้นวด เจ็บ เดียวนี้ยังเจ็บเลย แขน มันเหมือนเหล็กนะ เส้นมันแข็งขนาดนั้น เวลากดลงไปถึงเจ็บมาก เจ็บมากจริง ๆ ไปเท่านั้นละ พอนวดเส้นเสร็จแล้วก็กลับมาเลยเมื่อวาน เพราะตั้งใจไปนวดเส้นนี้

เราวิตถวิจารณ์กับประชาชนพี่น้องชาวพุทธเรานะ เวลานี้เหลวไหลเอามากจริง ๆ จนกระทั่งถึงว่าศาสนาจะเข้าแทรกไม่ได้ มันขนาดนั้นนะ หยาบโลนมากที่สุดกิเลสตีตลาด ศาสนานี้เข้าไปใกล้ไม่ได้ มันเขี้ยวทีเดียวดกห้าทวีป...ศาสนา มีแต่กิเลสตีตลาด เล ไม่ว่าเด็กไม่ว่าผู้ใหญ่ ไม่ว่าส่วนย่อยส่วนใหญ่ ข้าราชการ วงงานต่าง ๆ มีตั้งแต่กิเลสตีตลาด ไม่มีอะไรเลิศเลอยิ่งกว่ากิเลสเวลานี้ เพราะฉะนั้นความเลิศเลอของกิเลสจึงสร้างกองทุกข์ให้สัตว์โลกมากต่อมากนะ เวลานี้เป็นยังไงเมืองไทยเรา นี่ละวัตถุเจริญ วัตถุออกจากความสะอาดแสวงหาของใจที่ต้องการความร่ำความรวยความดีความเด่น ชิงดีชิงเด่นกัน ใครก็อยากร่ำอยากรวย ใครก็อยากดีอยากเด่น ต้องการแต่ความสรรเสริญ ความนิทาไม่ต้องการคือกิเลส

กิเลสนี้ต้องการความสรรเสริญอย่างเดียวนั้น อย่างที่พูดเมื่อวานนี้ อยู่ในเรือนจำไปยกยอมันสักหน่อยแล้วชี้แตกป่าดอย่างที่ว่านี้ มันชอบที่สุด กิเลสมีความบกพร่องตลอดเวลา จึงชอบแต่สิ่งส่งเสริม ต้องมีสิ่งส่งเสริมตลอดกิเลสถึงอยู่ได้ กิเลสมีความบกพร่องต้องการความเยินยอสรรเสริญ โลกมากก็คือกิเลส ได้เท่าไรไม่พอกคือกิเลส เสริมด้วยโกรธมาก ราคะตัณหามาก มีแต่ความไม่พอ ๆ เพราะฉะนั้นจึงทำให้สัตว์ดิ้นกันทั่วโลกดินแดน

เราจนจะตายจึงได้ประกาศออกมาเรื่อย ๆ ถอดออกมาจากหัวใจ ดุมันตลอด แต่ธรรมดูไม่เหมือนโลกดู รู้เหมือนไม่รู้ เห็นเหมือนไม่เห็น ไม่ติดไม่ดับ ไม่ผลักไม่ดับ เหมือนไม่รู้ไม่เห็น ถึงกาลเวลาที่ควรจะนำมาพูดก็ออกมาพูดตามนี้ พอจบนี้แล้วปีบ เหมือนกับปิดลิ้นชักล็อกไว้เลย เป็นอย่างนั้น ธรรมพอดีตลอด ไม่ติดไม่ดับ ธรรมคือ ความพอ ธรรมนี้พอ ก็เลสไม่มีพอ เป็นคู่แข่งกัน ธรรมนี้พอ เริ่มตั้งแต่ศีลมีในหัวใจเรา เราชักาศีล ไปไหนพอตัวอยู่ตลอดเวลา นั่นเห็นไหม จะต้องการศีลให้บริสุทธิ์อะไรยิ่ง กว่านี้ ก็มันเต็มแล้วในหัวใจเรา เราชักาศีลด้วยความเข้มงวดกวดขัน มีความอบอุ่นเต็ม ตัวของเราแล้วเราไปหวังอะไรอีก

เพียงศีลนี้ก็พอ เต็มตัว ไปไหนสบาย ไปไหนอาจหาญชาญชัย ไม่สะทกสะท้าน กับความเป็นความตาย เรื่องความผิดความถูกรักษาอยู่แล้วผิดมาจากที่ไหน มีแต่ความ อบอุ่นภายในใจ ไปอยู่ในป่าในเขาศีลเท่านั้นพอนะ มีความอบอุ่น ตายแล้วจะต้องไป สวรรค์ มันแน่นอยู่ในหัวใจ เป็นอย่างนั้นนะ นี่ศีลก็พอ ไม่ไปหาที่ไหนอีกแล้ว เต็มตัวใน ผู้มีหิริโอตตปปะ รักษาศีลเต็มตัว ไปที่ไหนอบอุ่นตลอดเวลา

พูดถึงขั้นสมาธิ สมาธิอบรม ตั้งแต่จิตฟุ้งซ่านรำคาญวุ่นวาย นี่คือตัวกิเลสนะ กิเลสมันผลักมันดันให้หัวให้โหยให้ติดให้ดินตลอดเวลา นี่คือกิเลส พวกกันจำเอาไว้นะ จะไม่ให้อยู่เลยนะ พอตื่นนอนขึ้นมาที่กิเลสจะเริ่มทำงานแล้ว คิดอ่านปรุงแต่งเรื่องนั้น เรื่องนี้ตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งหลับ คิดไม่หยุดไม่ถอยคิดมากต่อมาก ถึงขนาดมานอน ยังไม่หลับ นั่นละความคิดของกิเลสพาไป ทีนี้เวลาอบรมธรรมนี้ ความคิดมาก ๆ นั่นดี เข้ามาหาความสงบเย็น เช่นอย่างท่านสอนว่าให้ภาวนาพุทโธอย่างนี้ พุทโธเป็นแหล่ง หรือเป็นจุดสำคัญที่จะให้ความรู้มารวมตัวอยู่ที่นั่น

เวลาปกติแล้วความรู้จะซ่านไปเหมือนตากแห ซ่านไปตามอารมณ์ที่กิเลสมัน ผลักมันดัน ไม่ใช่ทางนั้นมาดึงออกไปนะ อันนั้นมาดึงนะ กิเลสตัวอยู่ภายในนี้มันผลัก ดันออกไป มันอยากมันหิวมันโหยมาก อยากคิดเรื่องนั้น อยากได้เรื่องนั้น อยากเห็น เรื่องนั้น อยากสัมผัสสัมผัส มีแต่อยาก ๆ เต็มหัวใจ แล้วก็ผลักดันใจไปให้คิดไม่อึม ไม่พอ จนกระทั่งหลับยังไม่พอ นี่ละเรียกว่ากิเลส ไม่มีคำว่าพอ หิวตลอด พาคิดเท่าไร ยิ่งไปใหญ่เลย คำว่าพอไม่มี

ทีนี้พอเราไปอบรมภาวนา จิตฟุ้งซ่านขนาดไหนก็เคยได้พูดให้พี่น้องทั้งหลายฟัง แล้ว ตั้งหน้าตั้งตาขึ้นภูเขาจะไปพืดกับกิเลสอย่างเต็มเหนี่ยว มันพาเราเสียน้ำตาร่วง หายหมาลงมา เราไม่ได้ล้มนี้ นี่ละเวลากิเลสมันฟุ้งซ่านมาก ๆ เอาบริกรรมพุทโธ ไม่ อยู่ นะ เลยไม่ทราบพุทโธไปไหน มีแต่กิเลสลากไป ๆ จนกระทั่งงงในตัวเอง เหนอ นี่ มาภาวนายังไง มีแต่เรื่องกิเลสเพ่นพ่าน ๆ ลากออกตลอดเวลา แต่ความพยายามไม่

ถอย นี่สำคัญตรงนี้ พืดไม่ถอย ๆ สู้ครั้งนี้ไม่ได้ สู้ครั้งต่อไปอีกไม่ได้ สู้อีก พืดอยู่เรื่อย ๆ กำลังวังชาของเรา ครั้นต่อไปที่นี้จิตของเราก็ค่อยสงบเข้า

นี่ละที่เราบอกให้จับว่า เอาพุทโธไว้ นะ จะเป็นจะตายจะได้จะเสียจะโง่หรือฉลาด ก็ตาม อย่าปล่อยพุทโธ จุดนี้เป็นจุดผู้รู้จะรวมตัวให้เกิดความฉลาด และตั้งรากตั้งฐาน ได้จากจุดผู้รู้ที่รวมด้วยอำนาจของพุทโธมีสติควบคุมเอาไว้ และตั้งได้ตรงนี้ ที่นี้พอจิตสงบแล้วเรื่องผลักดันที่จะให้คิดเรื่องนั้นเรื่องนี้ก็เบาลง เพราะพุทโธบีบหัวมันไว้ ความคิดความปรุงที่มันอยากมันหิวโหยตลอดเวลา มันจะค่อยอ่อนตัวลงไป ๆ พุทโธคือความสงบใจทับหัวมันลงไป ๆ ที่นี้เมื่อพุทโธเราบริกรรมมาก ๆ เข้า ความรู้ของเรา ก็เด่นอยู่กับพุทโธละซี พุทโธกับผู้รู้ก็เป็นอันเดียวกัน ที่นี้สงบเย็น ความคิดความปรุงถือว่า เป็นความรำคาญไปหมดนะที่นี้

แต่ก่อนมันอยากคิดอยากปรุง ที่นี้เวลาความสงบมีอำนาจมากกว่า มีรสมีชาติ มากกว่าทับหัวมันไว้ จิตเลยสนใจอยู่กับความสงบ อบอุ่นอยู่กับความสงบ ความคิดความปรุงอะไรนี่ก็กลายเป็นเรื่องรำคาญไป ไม่อยากคิด คิดสิ่งเหล่านั้นเป็นพื้นเป็นไฟ คิดพุทโธไม่เป็น มันก็เทียบกันได้ทันที นี่ละที่นี้เวลาเราสรุปเลยนะ จากพุทโธนี้จิตมีความสงบเย็นแล้วก็แน่นอนมันคงเป็นสมาธิ สมาธิเต็มภูมิเหมือนภูเขาคือ จิตนี้แน่นอนยิ่งเหมือนภูเขา นี่ก็พอ

นั่นเห็นไหมธรรมชาติมีความพอนะ สมาธิเต็มภูมิแล้วเหมือนน้ำเต็มแก้ว จะเทมาเท่าไรก็ตามเถอะล้นหนีหมด ล้นออกหมด ไม่มีค้าง ค้างอยู่เฉพาะที่ขอบปากแก้วเท่านั้น น้ำมีเท่านั้น ที่นี้สมาธิเต็มภูมิก็อย่างนั้นเหมือนกัน ไม่เลยนั้น นี่ละเรียกว่าธรรมชาติมีความพอน ที่นี้พอออกจากนี้ถึงด้านปัญญา ด้านปัญญาพืดกับกิเลส ที่นี้ยังกระจ่างแจ้งไปเรื่อย ๆ ความเฉลียวฉลาดอาจหาญชาญชัย รู้ซอก ๆ แซก ๆ ซิก ๆ แซ็ก ๆ ซึ่งไม่เคยรู้เคยเห็น มันหากเห็นมันหากรู้ เพราะใจเปิดออก ๆ สิ่งเหล่านั้นมีอยู่แล้ว ๆ เป็นแต่เพียงว่าถูกกิเลสปิดหูปิดตาไว้ไม่เห็นเท่านั้นเอง

พอปัญญาเปิดออก ๆ เปิดไปตรงไหนมันก็เห็นละซี เห็นไปเรื่อย กระจ่างไปเรื่อย แจ่มไปเรื่อย ที่นี้ปัญญาออกเลยที่นี้ นี่ละปัญญา ปัญญาที่พอ นั่นเห็นไหมละ ศีลก็พอ สมาธิเต็มภูมิแล้วพอ ปัญญาที่นี้เวลาเบิกกว้างออกไป กิเลสมีอยู่เล็กน้อยเพียงไร ตามต้อนตามพันตามเผาทั้งเรื่อย ๆ กว้างไปเรื่อย ๆ กิเลสหนาแน่นขนาดไหน สติปัญญาผาดโผนโจนทะยานพืดกันเต็มเหนี่ยว ๆ อันนั้นขาดสะบั้นลงไป ๆ ส่วนละเอียดยังมีเหลือตามต้อนกันเข้าไปเรื่อย ๆ

เอาจนกระทั่งสุดยอดเลยนะที่นี้ละ พอปัญญาถึงขั้นฆ่ากิเลสไม่มีอะไรเหลือภายในใจ ขาดสะบั้นลงจากใจแล้ว ปัญญาที่เป็นธรรมจักรหมุนตัวตลอดนั้นไม่ต้องบอก

หยุดเอง ไม่ต้องบังคับว่าทำงานนี้สำเร็จแล้ว ปัญญาเรียกว่าเครื่องมือของเราปล่อยได้แล้ว ไม่ต้องบอกปล่อยเอง เหมือนเขาทำงานอะไรของเขาเสร็จแล้วเขาก็ปล่อยเครื่องมือของเขาเอง อันนี้สติปัญญาที่ฆ่ากิเลสเท่านั้นไม่ใช่เพื่ออะไร ฆ่ากิเลสเป็นสำคัญ พอกิเลสขาดสะบั้นไปจากใจแล้ว ปัญญาก็พอ เห็นไหม สติปัญญาอัตโนมัติ มหาสติมหาปัญญา ไปพอที่กิเลสขาดสะบั้นลงจากใจโดยสิ้นเชิง สติปัญญาเหล่านี้จะหยุดตัวทันทีโดยไม่ต้องไปบอกไปกล่าวไปหักห้ามอะไรเลย นั่นพอ

ที่นี้จิตพอเข้าถึงขั้นพอแล้วก็พออีก นิพพานเที่ยง จิตเที่ยง ถ้ามหากับใครวะ ก็รู้เจ้าของเอง นั่นละธรรมชาติเป็นลำดับ ๆ ถ้ากิเลสแล้วไม่มีคำว่าพอ ได้เท่าไรเอาให้ตายจริง ๆ ขึ้นชื่อว่ากิเลสจะพาคนไปสวรรค์นิพพาน ไปถึงขั้นเมืองพอไม่เคยมี ถ้าธรรมชาติเป็นลำดับ ถ้ากิเลสมีแต่หิวเป็นลำดับลำดับ เอาจนกระทั่งลุ่มจมหมดเนื้อหมดตัว จมลงไปนรกอเวจี มีแต่กิเลสพาไปนั่นละ คือไม่พอ ๆ ถึงขั้นตกนรกอเวจี นี่ละคำว่ากิเลสเวลานี้กำลังตีตลาดในเมืองไทยเรา อยู่ที่ไหน ๆ เห็นแต่คนตีคนตีเป็นบ้ากับความโลภ กับชื้อกับเสียง กับยศ กิตติศัพท์กิตติคุณ อยากให้เขายกยอ พุดง่าย ๆ ว่าอย่างนี้นะ อยากมีหน้ามีตา อยากให้เขายกยอสรรเสริญ กิเลสมันอยากอยู่อย่างนี้ เงินกองเท่าภูเขายังไม่พอนะ ยิ่งอยากมากกว่านี้อีก ก็คือความอยากมันไม่พอ อยากตลอดเวลาเอาจนตาย นี่กำลังกิเลสตีตลาดเวลานี้

พูดแล้วเราสลดสังเวชนะ ก็มันเห็นตลอดเวลา เอาอะไรมาปิดหัวใจดวงนี้ได้ เวลามันเปิดมันเปิดตลอดเวลาจะว่าไง เวลามันปิดทำยังไงมันก็ไม่เห็น สิ่งเหล่านั้นมีอยู่มาตั้งกับตั้งกลับก็ไม่เห็นจะว่าไง แต่เวลามันเปิดออกแล้วจำทันทีเลย ไม่ต้องคำนึงอดีตอนาคต จำอยู่กับหัวใจนี้แล้ว ประจักษ์อยู่ที่นี่แล้วถามใคร เท่านั้นพอ นี่ละธรรมชาติแล้วพอ นะ ให้พากันตั้งใจอบรม

ต้องฝึกนะจิต ไม่ฝึกไม่ได้นะ จะปล่อยให้มันตีเองไม่มีทาง ตายทิ้งเปล่า ๆ ไม่เกิดประโยชน์อะไร ต้องฝ่าต้องฝืนกัน เอา มันเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าควรหลับนอน เอ้า นอนเสียก่อน พักเสียก่อน การอยู่การกินการหลับการนอน เป็นของคู่เคียงกันกับธาตุกับขันธ์กับจิตใจด้วย จิตใจก็ต้องมีการพักผ่อนทางธาตุขันธ์ มันก็มีกำลังทางหนึ่งของจิต ควรแก่สมาธิ แก่ปัญญาการบำเพ็ญสมณธรรม ควรไปหมด ถ้าเราได้พักผ่อน การกินอยู่ปุวยจึงเป็นของจำเป็นสำหรับธาตุขันธ์และจิตใจ แทรกอยู่ในนั้นด้วย พอเราเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าไปนอนหลับ ตื่นขึ้นมาแล้วก็ เอ้า ที่นี้เริ่มงานทำงาน เวลาเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าจะพักผ่อนนอนหลับ นอนได้จะเป็นอะไร

คำว่ากิเลสหลอกคนมันหลอกสำหรับคนหมู่มากขึ้นเขียง มันชี้เก็ยชี้คร้านตลอดวัน เรียกว่ากิเลสหลอก หลอกตลอดวัน ถ้าผู้มีความพากเพียรมีการพักการทำงาน

แล้วไม่เรียกว่ากิเลสหลอก อะไรก็จะว่ากิเลสหลอก แล้วอะไรก็จะว่ากิเลสพาดีไปหมดใช้ไม่ได้นะ ธรรมท่านไม่ได้มีแง่เดียวคมเดียว มีหลายส้นพันคมพลิกแพลงเปลี่ยนแปลง คิดให้เป็นธรรมเป็นได้ตลอด คิดให้เป็นกิเลสเมื่อไรเป็นได้ตลอด สถานที่เกิดของธรรมของกิเลสคือหัวใจ นั่นละบ่อเกิดของมัน กิเลสเกิดขึ้นที่นั่น พาให้เกิดกิเลสเมื่อไรเกิดได้ทันที พาให้เกิดธรรมเมื่อไรไม่ต้องไปเรียนท่องบ่นสังวัธยายในคัมภีร์ไบเบิล กิเลสจริง ๆ ไม่มีคัมภีร์ อยู่ในหัวใจ ธรรมจริง ๆ ไม่มีคัมภีร์อยู่ในหัวใจ ค้นเข้าไปตรงนั้นจะเจอทั้งสองอย่างนี้อยู่ในหัวใจของเรา แก้กแก้ตรงนี้ สัมผัสก็สัมผัสที่นี้ เวลาแก้กิเลสก็แก้ที่หัวใจของเรา เวลาเห็นดเห็น้อยเมื่อยล้าควรพักผ่อนนอนหลับเราก็พัก ไม่ใช่จะเตลิดเปิดเปิงไม่รู้จักเวล่ำเวลา ไม่ใช่ทาง ต้องเดิน ต้องยืน นั่ง นอน พักผ่อนแล้วทำความเพียรให้สม่ำเสมอกับธาตุกับขันธ์นี้ถูกต้อง

เราก็เคยพูดให้ฟังแล้วเกี่ยวกับเรื่องของเราซึ่งเป็นนิสสัยผาดโผน เราถึงได้เกิดสุดหัวใจเรา คือพ่อแม่ครูจารย์มั่นนี่แหละ ไม่มีที่ที่ต้องติเลยนะ ตั้งแต่แรกไปอยู่กับท่านจนกระทั่งท่านมรณภาพจากไปก็เป็นเวลา ๘ ปี หาข้อตำหนิตานไม่ได้เลย ฟังซิ ไม่ว่าจะกิริยาอาการความเคลื่อนไหวไหนมีหลักธรรมวินัยประจำ ๆ ไม่มีเคลื่อนคลาดเลย เอ้า ถ้าพูดถึงเรื่องหลักธรรมะก็เหมือนกัน เวลามันผาดโผนมันผาดโผน หัวใจไม่รู้จักรประมาณก็ต้องเป็นอย่างนั้น เวลาขี้เกียจมันก็ขี้เกียจแบบผาดโผนเหมือนกัน นอนหมอนแตกแล้วหาหมอนมาใหม่ นี้มันผาดโผน หมอนแตกแล้วหาใหม่มา หมอนนี้ใช้ไม่ได้ ให้ไปหาหมอนใหม่มา หาหมอนใหม่มาก็แตกหมดใช้ไม่ได้เหมือนกัน เพราะเหตุไร เพราะคนมันใช้ไม่ได้ พวกหมอนแตก เสื่อขาด พวกนี้ มันไม่รู้จักรประมาณ

อย่างที่ว่าเราทำความเพียรเหมือนกัน ก็เคยมาเล่าให้พี่น้องทั้งหลายฟัง เพราะนิสสัยผาดโผนโจนทะยาน ครั้นเวลาได้ที่กับกิเลส ผาดกิเลสได้หมอบลงเป็นชั้น ๆ ที่นี้เราขยับใหญ่เลย ผาดนี้เอาจนกระทั่งกันแตก นั่งภาวนากันแตกไม่สนใจ เอาให้กิเลสแตกอย่างเดียว นั่นเห็นไหมมันผาดโผน ท่านก็ร้องเอาไว้ปึงเลย เห็นไหมละ โอ้ย ยอมเลยนะ เราไม่ได้ลืม ไปที่แรกท่านก็ขอรุญให้หมา เรากำลังเป็นหมาเต็มตัวร้อยเปอร์เซ็นต์ หมาบ่าวเข้าใจไหม หมาบ่าวร้อยเปอร์เซ็นต์ พอขึ้นไปเล่าภาวนาให้ฟังแบบอัครจารย์ของภูมิของเรานั้นแหละ ท่านก็ขอรุญน้อย เอ้อ เอาละที่นี้ได้หลักแล้วผาดมันลงไป อัดภาพนี้มันไม่ได้ตายถึง ๕ หน มันตายหนเดียวเท่านั้น โอ้ย หมาตัวนี้ลงมาแล้วทั้งจกกัดจะเท่า มองเห็นใบไม้สดใบไม้แห้งจะกัดจะเท่าทั้งนั้น นีละมันผาดโผน

วันสองคืนสามคืนขึ้นไปหาท่าน ฟัดกันเลยทีเดียว เห็นไหมธรรมเกิดขึ้นในใจ มันสะทกสะท้านกับอะไรเมื่อไร กิริยาอย่างนี้เราไม่ได้เคยใช้กับท่านนะ แต่เวลาอำนาจของจิต อำนาจของธรรมที่มันเต็มหัวใจอยากจะเล่าถวายท่าน ไม่ใช่อยากจะไปอวดนะ

อยากไปเล่าถวายท่าน ด้วยความภูมิใจของเราด้วย และเมื่อผิดถูกประการใดท่านจะ
 แนะนำด้วย เวลาขึ้นไปนี่ผาง ๆ เลย ทีนี้ท่านก็ยอให้ พอจบลงแล้ว เอ้อ เอาละทีนี้ได้หลัก
 แล้ว ท่านยอให้หมาตัวนี้มันเห่า ทั้งเห่าทั้งกัด เว้นสองคืนสามคืนขึ้นไป ๆ พอหนักเข้า
 ๆ เอาละทีนี้ เห็นไหมล่ะ นั่นละท่านรู้จักความผาดโผน มันผาดโผนเกินไปท่านก็รู้ ท่าน
 รั้งเอาไว้ พอขึ้นไปนั่งปั๊บยังไม่ได้เล่าอะไรถวายท่านเลย กิเลสไม่ได้อยู่ที่กายนะ อยู่ที่ใจ
 นะ ขึ้นเลย เปรี้ยวมาเลย กิเลสอยู่ที่ใจ มันไม่ได้อยู่ที่กาย

ท่านก็ยกม้ามมาขอเปรียบเทียบ นี่ก็มีในชาติที่แล้วเราก็เรียนมาแล้วสงสัยอะไร
 เป็นแต่เพียงไม่รู้จักใช้เท่านั้นเอง มันผาดโผน ถ้าใช้ตามม้านั้นก็ไม่ผาดโผน ทีนี้เรามัน
 กลายเป็นหมา ไม่ได้เป็นม้า จากนั้นท่านก็ยกม้าม้าตัวที่ผาดโผนโจนทะยานแล้วเขาฝึกกัน
 อย่างหนัก ไม่ควรกินหญ้าไม่ให้กิน ไม่ควรกินน้ำไม่ให้กิน ฝึกกันอย่างหนักทีเดียว จน
 กว่าว่าม้านั้นจะลดพละลงมากน้อยเพียงไร การฝึกทรมานเขาก็ลดลงตามส่วน จน
 กระทั่งม้าใช้งานใช้การได้แล้วเขาก็ใช้ธรรมดา ว่าเท่านั้นละ ท่านไม่ได้บอกว่าหมาตัวนี้
 มันผาดโผนยิ่งกว่าม้า ท่านไม่ว่า เรายังเสียดายอยากให้ท่านว่าอยู่ มันไม่ถึงใจเรานี้ละ
 ท่านก็ไม่ว่าแหละ เท่านั้นละ แต่เราเอามาเทียบทันที

จากนั้นมาเราก็ไม่ได้เคยนั่งตลอดรุ่ง ไม่อย่างนั้นมันยังจะเอาอีกอยู่นะ นั่นเห็น
 ไหม นี่ละความผาดโผนโจนทะยานไม่รู้จักรประมาณ เพราะงานไม่เคยทำ ทางไม่เคยเดิน
 ก็ต้องมีสงสัยสนเท่ห์หลงลืม มีหนักบ้างเบาบ้าง พอท่านรั้งปั๊บเท่านั้นก็หยุดทันทีเลย นี่
 เราพูดถึงเรื่องผู้รู้กับผู้หลงกับผู้มีดีผู้สว่างต่างกันอย่างไร ท่านรั้งเอาไว้ตรงไหนหยุดก็
 เลยเรา จากนั้นมาเราไม่เคยนั่งตลอดรุ่ง นี่พูดถึงเรื่องกิเลสมันผาดโผนโจนทะยาน ผาด
 กันจนกระทั่งน้ำตาร่วง เวลามันเอาเราเอาน้ำตาร่วง เวลาเราได้ที่ก็ฟาดมันเหมือนกัน
 น้ำตาไม่ร่วงแต่กันแตก นี่ขึ้นเริ่มแรกพัดกับกิเลส ที่ว่าได้ที่ขึ้นนี้แล้วเอากันใหญ่เลย จาก
 นั้นมาก็ไม่มีถอย ชัดกันเรื่อย ๆ เลย อำนาจของกิเลสของเล่นเมื่อไร การฝึกต้องให้รู้จัก
 ประมาณพอดีพอดี อย่าผาดโผนโจนทะยานเกินเหตุเกินผล

เอ้า ทีนี้พูดถึงเรื่องไล่ออกจากสมาธินี้ ขึ้นถึงขั้นปัญญาก็เหมือนกัน ปัญญาไม่ได้
 หลับได้นอนทั้งคืนทั้งวันอีกละ กลางวันไม่ยอมนอนเลย หมุนตัว ๆ เป็นอัตโนมัตติ นี่ละ
 ความเพียรอัตโนมัตติ ธรรมเป็นอัตโนมัตติเป็นอย่างนั้น ฆ่ากิเลสโดยอัตโนมัตติเหมือนกัน
 เหมือนกับกิเลสทำลายสัตว์โลกโดยอัตโนมัตติของมัน เมื่อธรรมมีกำลังแล้วธรรมก็ทำ
 หน้าที่เป็นอัตโนมัตติ ให้มันเห็นในหัวใจเจ้าของจะสงสัยที่ไหน พูดได้อย่างอาจหาญชาญ
 ชัยชี ลืมหลับลืมนอน กลางคืนนี้ตลอดรุ่งไม่ได้นอน นอนก็ไม่หลับ นอนจิตก็ทำงาน
 ของมัน ฆ่ากิเลสตลอดในท่านอน เอ้า นั่งฆ่าท่านั่ง เดินฆ่าท่านเดิน ไม่หยุดไม่ถอย สุด
 ท้ายเจ้าของก็จะตาย

นี่ก็ไปเล่าถวายท่านอีก นี่ที่พ่อแม่ครูจารย์ให้ออกทางด้านปัญญา เวลานี้มันออกแล้วนะ มันออกยังไงท่านก็ว่า อู๋ย มันไม่ได้หลับได้นอนเลย กลางคืนทั้งคืนไม่ได้นอน กลางวันมันยังไม่นอนอีก นั่นละมันหลงสังขาร นั่นเห็นไหม คำว่าสังขารท่านพูดกับเรา ท่านจะไม่แยกแยะนะ ถ้าเป็นไม้ก็เอาไม้ทั้งท่อนให้เราเลื่อยเอง ทุกอย่างพูดกับเราท่านจะไม่ท่านจะไม่พูดแจกแจงไปไหน ท่านจะเอาไม้ก็ไม้ทั้งท่อนทั้งตุ้มมาเลย เอ้าท่านฉลาดอยากทำอะไรกับไม้ท่อนนี้ก็ให้ทำ ไม้ฉลาดก็นอนตายอยู่นี้ ความหมายก็ว่าจิ้งเหลา ท่านใส่แต่ตุ้ม ๆ อย่างนั้นแหละ นั่นละมันหลงสังขาร เท่านั้นนะ ถ้าไม่พิจารณา มันก็ไม่รู้ นั่นละบ้าหลงสังขาร ขึ้นใหญ่เลยเทียวนะ เราก็หมอบ คราวนี้เห็นจะถูกของท่านละ

แต่มันไม่ถอยนะความหมุนของจิตนี้ ไปพืดกันเต็มเหนี่ยว มันจะเป็นจะตายแล้ว ย้อนเข้ามาสู่สมาธิ เข้าสมาธิแล้วจิตสงบเย็นลงไป เหมือนถอดเสื้อถอดหมวก พอได้จังหวะแล้วตีตีผิงออก คำว่ามันหลงสังขารคือสังขารมี ๒ ประเภท สังขารฝ่ายสมุทัยคือกิเลสทำงาน เอาสังขารออกใช้ สังขารฝ่ายมรรค เช่นคิดอ่านไตร่ตรองด้วยสติปัญญา ก็ใช้สังขารฝ่ายมรรค ถ้าใช้สังขารฝ่ายมรรคนี้ไม่รู้จักประมาณ สังขารฝ่ายสมุทัยมันแทรกเข้ามานี้ สังขารฝ่ายมรรคนี้กลายเป็นสมุทัยไปด้วยกันได้

แต่ท่านไม่ได้แยกนะอย่างนี้ เวลาผ่านไปแล้วถึงรู้ ท่านบอกว่ำนั่นละมันหลงสังขาร คือใช้ไม่รู้จักประมาณ มันหลงสังขารจนเป็นเรื่องสมุทัยไปแล้ว ความหมายว่าอย่างนั้น ให้ยับยั้งให้พอเหมาะพอดี เวลาผ่านไปแล้วถึงมารู้ทีหลัง ๆ อย่างนี้ละเราแจเอง ท่านโยนให้ทั้งท่อนเลยเราไปแจง ตรงไหนถูกหมด ๆ ท่านอาจจะให้เราคิดเองทุกอย่าง คิดว่าอย่างนั้น มันโง่หนักบ้าตัวนี้นะ โยนไม้ทั้งท่อนให้มันไปเลื่อยเอาไปจระไนเอา เพราะมันโง่มาก คงว่าอย่างงั้นท่า ท่านจึงไม่แจงให้เรานะ ใส่อะไรมาตุ้ม ไม้ก็ทั้งท่อนเลย ให้เราไปคิดพิจารณาแจเอง แล้วย้อนหลังรู้ตาม ย้อนหลัง ๆ ยอมรับ ๆ

นี่เราพูดถึงเรื่องความรู้จักประมาณ ไม่ใช่ผาดโผนโจนทะยานอย่างเดียว มันควร จะพักจะหลับจะนอนก็พัก ไม่หลับนอนได้ยังไง ธาตุชั้นธัมมันมีความต้องการอย่างนั้น ฟืนเกินไปก็ไม่ได้ ส่วนอรรถส่วนธรรมของเรา ความรู้จักประมาณที่เราจะบำเพ็ญ เราก็ต้องบำเพ็ญไปอย่างนั้นถึงถูก จะไปทำสุมสี่สุมห้าไม่ได้นะ สำคัญให้ฟังเสียงครู เรายกตัวอย่าง อย่างเราฟังเสียงพ่อแม่ครูจารย์ ฟังจริง ๆ เพราะท่านรู้นิสัยเรา ก็รู้แล้วว่าไม่ลงใครพระบ้าตัวนี้ ไม่อยากว่าบ้าองค์นี้นะ ว่าพระบ้าตัวนี้ว่างั้นเลย มันไม่ลงใครง่าย ๆ แหละ

ความหมายก็ว่า คือมันลงเฉพาะเรา เราเท่านั้นจะเขกบาลมันได้ คนอื่นมาเขกไม่ได้เดี๋ยวมันต้อยเอา มันต้อยง่ายอยู่นะ มาไม่เข้าทำชัตปั๊บเลยนะ กับพ่อแม่ครูจารย์มี

แต่หมอบท่าเดียว นั้นละท่านถึงใส่เปรี้ยว ๆ ถูกหมดเรื่องพ่อแม่ครูจารย์ แล้วเราไม่ฝืนด้วยนะ หมอบตามท่าน ๆ ได้อย่างนั้นนะ นั้นละท่านรู้ฉลาดทุกอย่าง ท่านแนะตรงไหนให้ฟังเสียงครูเสียงอาจารย์ ครูบาอาจารย์องค์ประเภทใดที่ควรจะฟังเต็มร้อยเปอร์เซ็นต์ไม่ร้อยเปอร์เซ็นต์มันจะรู้อเอง อย่างพ่อแม่ครูจารย์นี้ล้านเปอร์เซ็นต์เราก็อบรมรับเลยเรียกว่าสุดขีดสุดแดนหาที่ต้องติไม่ได้แล้ว

นี่ละเราได้เป็นผู้เป็นคนมาบ้างทุกวันนี้ ก็เพราะพ่อแม่ครูจารย์มั่น จึงว่าโรงงานใหญ่ว่างั้นเลย พ่อแม่ครูจารย์มั่นนี่คือโรงงานใหญ่สำหรับผลิตลูกศิษย์ลูกหาทั้งหลาย บรรดาครูบาอาจารย์ทั้งหลายมีปรากฏชื่อลือนามอยู่ทั่วประเทศไทยเรียกว่าทุกภาค เป็นลูกศิษย์ของพ่อแม่ครูจารย์มั่นทั้งนั้น ๆ นั้นเห็นไหม จึงเรียกว่าโรงงานใหญ่คือพ่อแม่ครูจารย์มั่น ผลิตลูกศิษย์ลูกหาให้เป็นอรุณเป็นธรรม จนกระทั่งถึงชั้นเลิศเลอ ๆ ไปเยอะ ออกจากโรงงานใหญ่คือพ่อแม่ครูจารย์มั่นนั่นเอง นี่ละข้อสำคัญก็ขอให้รู้จักประมาณในการปฏิบัติตัว อย่าให้ผาดโผนโจนทะยาน ที่ท่านเตือนตรงไหนให้ยึดให้เกาะจับตรงนั้นเอาไว้ อันอย่างอื่นที่ปลอมแปลงมันมีกำลังมากจะมาจุตมาลาก อย่าไปกับมัน ฝืนไว้เพื่ออรุณเพื่อธรรมที่ครูบาอาจารย์สั่งสอนแล้ว ให้ยึดนี้ไว้ให้ดี ๆ ไม่งั้นไปไม่รอดนะ

ทางไม่เคยเดินเราจะไปโดยลำพังเรา ตื้อด้านไม่ได้นะ ผู้ท่านเคยเดินท่านคล่องพอแล้ว เราไม่เคยเดินโซซัดโซเซชนไม้ชนต้นเสาจนตกเหวตกบ่อ ผิดทางไปได้ ต้องไปตามคนตาดีพูดง่าย ๆ ว่างั้น วันนี้ก็พูดเพียงเท่านี้เห็นจะพอติ่มง ว่าจะไม่นานก็นานเอง

พวกเด็กที่สอนตะกั้นให้รู้จักประมาณ เข้าใจไหมรู้จักประมาณ ไม่ใช่กลับไปให้ไปด่าพ่อด่าแม่ พวกนั้นมันพวกหมา ไปหากัดพ่อกัดแม่ไม่มีที่อื่นกัด กัดที่อื่นเขาจะเขกกบาลละชิ มันก็ไปกัดพ่อกัดแม่ เพราะพ่อแม่เลี้ยงมันมามันตายใจ จะว่าอะไรพ่อแม่ไม่ว่าอะไร เราก็อ้ว ๆ ๆ ถ้าหลงตาบวเป็นพ่อเป็นแม่จะฟาดปากมันเลย เอาละให้พร

เปิดดูข้อมูล วันต่อวัน ทันท่อเหตุการณ์ หลวงตาเทศน์ถึงเรื่องอะไร ทาง internet
www.luangta.com หรือ www.geocities.com/bantadd